

FONDUL ROMÂN DE DEZVOLTARE SOCIALĂ

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

- 2014 -

CUPRINS

1. Rezumat	3
2. Rezultate concrete	4
2.1 Analiza modului în care proiectele selectate contribuie la rezultatele Programului.	4
2.2 Implementarea proiectului predefinit	6
2.3 Implementarea schemei de granturi mici	7
3. Selecția Proiectelor	8
4. Progresul relațiilor bilaterale	12
5. Acțiuni complementare	14
6. Monitorizarea	15
7. Nevoia de ajustări	16
8. Managementul riscului	16
9. Informare și publicitate	17
Anexă	19

1. Rezumat

În anul 2014 activitatea FRDS s-a concentrat pe implementarea Programului RO10 Copii și tineri aflați în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și pentru promovarea incluziunii sociale (Programul) și pe închiderea Programului de Intervenții Prioritare (PIP).

Implementarea programului RO10, pentru care FRDS are calitatea de Operator de Program (OP), a cunoscut un avans important în anul 2014, an în care au fost închise toate cele 4 apeluri planificate pentru propuneri de proiecte, au fost evaluate toate cererile de finanțare și a început contractarea proiectelor aprobate. Numărul mare de aplicații transmise (418) în cadrul celor 4 apeluri care au fost deschise, în special în cadrul schemei de granturi mici, a scos la iveală un real interes al Promotorilor de Proiect pentru oportunitățile de finanțare asigurate prin program, la momentul respectiv.

Din cele 105 proiecte estimate a primi finanțare în cadrul programului, OP a contractat 39 în cursul anului 2014, care sunt în curs de implementare. Condițiile legate de sustenabilitatea proiectelor și faptul că un număr semnificativ de proiecte au fost elaborate de consultanți, care nu au furnizat, încă de la început, Promotorilor de Proiect, informații clare și suficiente privind condițiile de finanțare, au condus la anularea contractelor și retragerea proiectelor, în mai multe cazuri.

În această etapă de contractare, datorită numărului limitat de proiecte care îndeplinesc condițiile pentru a fi aprobate și luând în considerare numărul de proiecte retrase de PP după etapa de selecție/aprobare, OP estimează că nu va putea contracta toate sumele alocate pentru primele 3 apeluri, urmând a propune donatorilor finanțarea a unu-două proiecte predefinite din sumele neangajate.

Implementarea proiectului predefinit a fost lentă, în principal din cauza faptului că a început târziu și a fluctuației de personal înregistrată de Promotorul de Proiect.

Având în vedere faptul că primele proiecte contractate au început implementarea în luna decembrie și datorită progresului lent al proiectului predefinit, OP nu poate documenta progresul în realizarea rezultatelor așteptate ale programului dar, pe baza indicatorilor proiectelor contractate, OP estimează că nu există riscul de a nu atinge principalele obiective ale programului.

De asemenea, OP estimează că principalele rezultate așteptate privind incluziunea romilor în cadrul programului vor fi depășite. Toate cele 39 de proiecte contractate vizează, cel puțin parțial, incluziunea romilor și, conform indicatorilor acestora, rezultatele așteptate ale programului privind beneficiarii romi (copii și tineri) par să fi fost deja depășite.

OP s-a confruntat cu serioase probleme în implementarea Planului pentru Relații Bilaterale. Din cauza interesului scăzut al entităților din Statele donatoare, a fost organizat doar un seminar de identificare de parteneri, din cele 3 planificate și au fost depuse doar 5 aplicații pentru finanțare în cadrul apelului pentru Masura (a). Ca urmare, din cele 418 aplicații primite în cadrul celor 4 apeluri pentru propuneri de proiecte, numai 19 (aproximativ 4,5%) au fost

depuse în parteneriat cu entități din Statele donatoare. Cu toate acestea, rezultatele activității desfășurate de OP în ceea ce privește implementarea Planului pentru Relații Bilaterale sunt vizibile, două dintre cererile de finanțare depuse în cadrul celor 4 apeluri de propuneri de proiecte fiind pregătite cu sprijin financiar furnizat de OP, iar 5 fiind depuse în parteneriat cu entități din Statele donatoare care au participat la seminarul de identificare de parteneri.

La finele anului 2014 a fost transmisă o nouă versiune, aprobată de FMO, a Planului pentru Relații Bilaterale, dar OP încă apreciază că există un risc ridicat de a nu putea cheltui cei 100.000 de euro alocați ca finanțare pentru Măsura (b). Pentru a reduce acest risc, OP a început să lanseze și să organizeze consultări cu PP pe marginea documentelor apelului pentru Masura (b), pentru a le putea adapta la nevoile și așteptările potențialilor beneficiari. De asemenea, o altă opțiune luată în considerare de OP este de a nu limita (la una) numărul de solicitări de finanțare pentru un aplicant, ci să permită două granturi succesive.

În ceea ce privește activitățile complementare, în anul 2014 OP a utilizat aceste oportunități pentru dezvoltarea/întărirea cooperării și împărtășirea cunoștințelor și a experienței cu alți actori relevanți pentru implementarea programului, cum ar fi: Consiliul European, în calitate de partener de program din partea donatorilor, entități relevante din Statele donatoare, alți OP din România, evaluatori de proiecte, potențiali PP și PP cu proiecte aprobate. Concluziile acestor acțiuni au fost utilizate de OP pentru a-și îmbunătăți intervențiile în cadrul programului.

În ceea ce privește acțiunile de informare și publicitate, s-au organizat 12 seminarii de informare cu privire la lansarea celor 4 apeluri pentru propuneri de proiecte, în toate cele 8 regiuni ale României, respectiv, corespunzător calendarului de finanțare a proiectelor, la finele anului 2014 s-au organizat 4 seminarii adresate Promotorilor de Proiecte cu proiecte aprobate în cadrul apelului Local. În plus, OP a lansat un website dedicat și 2 conturi social media, pe Facebook și Twitter, a publicat anunțuri în presă și comunicate de presă, a produs și imprimat un set de materiale informative și publicitare, respectiv obiecte promoționale.

Pe baza progresului înregistrat în implementarea programului, OP apreciază că o prelungire a termenului limită pentru implementarea proiectelor este absolut necesar a fi luată în considerare de către Statele donatoare. În caz contrar, principalul risc pentru perioada viitoare este, în opinia OP, eșecul în finalizarea proiectelor finanțate, din cauza perioadei scurte de implementare. Iar deciziile interne luate de OP pentru a simplifica procesul de evaluare și contractare a proiectelor nu sunt suficiente pentru a reduce acest risc.

2. Rezultate concrete

2.1 Analiza modului în care proiectele selectate contribuie la atingerea rezultatelor Programului

La 31 decembrie 2014, situația proiectelor selectate în cadrul programului era următoarea:

Apeluri	Nr. de proiecte selectate (fără liste de rezervă)	Din care, proiecte contractate și în curs de implementare
1 LOCAL	37	37
2 SINERGII - COPII	17	1
3 SINERGII - TINERI	16	1
4 COERENT	0	0
TOTAL	70	39

Din cauza faptului că implementarea celor 39 de proiecte contractate a început în luna decembrie, iar în cadrul proiectului predefinit au fost elaborate doar câteva studii, nu putem documenta încă progresul în obținerea rezultatelor așteptate ale programului.

Cu toate acestea, luând în considerare cele 39 de proiecte contractate, putem furniza unele estimări în legătură cu rezultatele programului, pe baza indicatorilor proiectelor contractate:

Indicatori ai programului	Vizat prin program	Realizat (estimare)	Abatere față de plan	Explicații
Număr de facilități sociale corespunzătoare (clădiri, centre, etc.) înființate pentru furnizarea de servicii pentru grupurile vulnerabile de copii și tineri	40	48	+20%	Există proiecte prin care PP intenționează să înființeze mai multe facilități pentru furnizarea de servicii pentru copii și tineri la risc
Nr. de părinți / tatori ai copiilor sau tinerilor aparținând grupurilor defavorizate, care nu beneficiau de sprijin adecvat și care vor primi servicii specifice de suport (conștientizare, consiliere etc.)	8.000	2.411	-69,9%	Au fost contractate mai puțin de jumătate din proiectele estimate a fi finanțate
- din care, romi	3.000	506*	-83,1%	
Număr de specialiști/profesioniști care furnizează servicii copiilor și tinerilor aparținând grupurilor vulnerabile și care au dobândit cunoștințe și abilități specifice	350	808	+130,9%	Subestimare inițială
Nr. de noi rețele care vizează combaterea practicilor discriminatorii, excluderea socială și economică a grupurilor dezavantajate, inițiate în comun de	10	0	-100%	Niciunul din proiectele depuse în cadrul apelului Coerent nu a fost încă aprobat

reprezentanți ai sectorului public, actori ai societății civile și ai sectorului privat				
Nr. de reprezentanți ai autorităților locale, județene, regionale sau naționale și ai sectorului privat și actori ai societății civile care dobândesc cunoștințe noi, specifice privind egalitatea de gen, de șanse, non-discriminarea, interculturalismul, respectul pentru diversitate etc.	450	300	-33,3%	Datele se referă numai la proiectul predefinit
- din care, reprezentanți ai autorităților locale sau județene din zone/localități cu procent ridicat de romi	100	0	-100%	Nu există nicio estimare în această privință (niciunul din proiectele depuse în cadrul apelului Coerent nu a fost încă aprobat)
Număr de metodologii, instrumente, proceduri, proiecte, planuri de acțiune, planuri de dezvoltare locală, etc. elaborate care au inclus măsuri anti-discriminatorii, valori și practici incluzive, în scopul promovării egalității de șanse pentru grupurile dezavantajate	18	1	-94,4%	Datele se referă numai la proiectul predefinit (niciunul din proiectele depuse în cadrul apelului Coerent nu a fost încă aprobat)

** încă nu există date disponibile, în această privință, pentru proiectele contractate*

2.2 Implementarea proiectului predefinit

În cadrul Programului RO10 este implementat un singur proiect predefinit, intitulat "Îmbunătățirea măsurilor antidiscriminare la nivel național prin largă participare a specialiștilor și a societății civile" (cod PEH001). Proiectul este implementat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), ca Promotor de Proiect, în parteneriat cu Consiliul Europei (CoE). Obiectivul proiectului este de a contribui la dezvoltarea Strategiei Naționale de prevenire și combatere a discriminării pentru perioada 2014-2020 și de a spori nivelul de conștientizare privind noile provocări în dinamica fenomenului discriminării în societatea românească, atât la nivel național, cât și la nivel local.

Alocarea financiară (grantul) pentru proiectul predefinit este de 399.990,00 de euro. Contractul de finanțare a proiectului a fost semnat la data de 28 februarie 2014, iar plata avansului (107.997,30 euro) s-a făcut la data de 13 martie 2014.

În cursul anului 2014, a fost realizată doar prima activitate a proiectului (cercetare pentru identificarea bunelor practici europene), celelalte fiind amânate pentru anul 2015. Evenimentul de lansare a proiectului a fost organizat în luna decembrie 2014, cu participarea CoE, OP și a altor părți interesate relevante.

Proiectul a întâmpinat mai multe probleme în implementare, cum ar fi: întârzieri în accesarea fondurilor proiectului (din cauza unei relații dificile a PP cu Ministerul de Finanțe), alocare insuficientă de personal, modificări în echipa de implementare, probleme de comunicare cu OP etc. Astfel, până la finele anului 2014, Promotorul de Proiect a reușit să trimită un singur raport intermediar (în luna august, după termenul limită stabilit în contract). Cu această ocazie, nu au fost raportate niciun fel de cheltuieli. Al doilea raport era planificat a fi transmis în luna septembrie 2014, dar OP nu l-a primit până la finele anului 2014.

Pe parcursul anului 2014, OP a participat la mai multe întâlniri suport cu echipa de proiect. Pe data de 12 decembrie 2014, în timpul unei întâlniri cu reprezentanții OP, Promotorul de Proiect și-a exprimat intenția de a revizui proiectul (inclusiv structura de personal, planul de activitate și bugetul) pentru a reporni activitățile și a recupera întârzierile. OP și-a exprimat disponibilitatea de a furniza asistență echipei de proiect, oricând este necesar.

2.3 Implementarea schemei de granturi mici

Schema de granturi mici, numită LOCAL, își propune să contribuie la realizarea primului obiectiv al Programului: *Implementarea de măsuri integrate, efective și eficiente, adresate grupurilor vulnerabile de copii și tineri care se confruntă cu riscuri specifice, în vederea promovării incluziunii sociale și se axează pe proiecte dezvoltate la nivel local/ comunitar, în comunități cu procent ridicat de romi.*

Apelul LOCAL a fost lansat pe data de 10 decembrie 2013, iar termenul limită a fost 7 martie 2014. Suma alocată pentru acest apel este de 6.352.941 de euro (cu un nivel al grantului între 40.000 de euro și 200.000 de euro).

În cadrul Apelului LOCAL, s-a primit un număr de 148 de propuneri de proiect. După procesul de evaluare și selecție, 37 de proiecte au fost aprobate pentru finanțare (din care 35 au fost aprobate condiționat) și alte 12 au fost plasate pe o listă de rezervă (toate cu aprobare condiționată).

Până la sfârșitul lunii decembrie 2014, 38 de proiecte (atât din lista de proiecte aprobate, cât și din lista de rezervă) au fost contractate, dintre care unul a fost anulat, la solicitarea PP. Suma contractată pentru cele 37 de proiecte în curs de implementare la finele anului 2014 este de 27.550.517,82 lei (6.235.592,13 euro, reprezentând aproximativ 98% din fondurile alocate pentru apelul LOCAL). Suma necontractată, de 117.350,87 de euro, va fi luată în considerare pentru a fi transferată către apelul COERENT, cu aprobarea donatorilor.

Până la finele anului 2014, s-a plătit avansul pentru 35 de proiecte (în sumă totală de 7.395.203,65 lei, echivalentul a 1.673.819,79 euro).

Cele 37 de proiecte în curs de implementare la sfârșitul anului 2014 se derulează în 19 județe, din toate zonele țării. Conform estimărilor PP, în cadrul acestor proiecte va fi creat un număr de 40 de facilități (clădiri, birouri etc.) pentru furnizarea serviciilor, față de ținta de 40 de astfel de facilități, stabilită ca indicator de program respectiv un număr de 6.507 persoane dezavantajate vor beneficia în mod direct de serviciile furnizate în cadrul acestor proiecte, dintre care:

- 3.048 de copii (aproximativ 61% din numărul total de copii beneficiari stabilit ca indicator de program), dintre care aproximativ 2.804 de etnie romă (față de ținta de 2.000 de copii romi, stabilită ca indicator de program)
- 1.271 de tineri (aproximativ 63,5% din numărul total de tineri beneficiari, stabilit ca indicator de program), dintre care aproximativ 1.162 de etnie romă (față de ținta de 800 de tineri romi, stabilită ca indicator de program)
- 2.188 de părinți/tutori ai copiilor și tinerilor în situații de risc (aproximativ 27% din numărul total de părinți/tutori beneficiari, stabilit ca indicator de program/încă nu există date complete referitoare la numărul de părinți/tutori romi beneficiari)

Majoritatea proiectelor finanțate în cadrul Apelului LOCAL sunt centre educaționale: centre de zi pentru copii preșcolari care nu sunt înscriși la grădiniță, centre “școală după școală” pentru copii școlari, centre care furnizează cursuri “a doua șansă” pentru copii și tineri care au abandonat școala. Majoritatea includ costuri relevante pentru investiții (echipamente și construcții sau reabilitare de clădiri pentru furnizarea de servicii educaționale), necesitând resurse importante pentru sustenabilitate, conform celor stabilite prin Acordul de Program.

Datele referitoare la toate proiectele contractate în cadrul Apelului LOCAL sunt înregistrate în sistemul de management a informației (MIS) al OP și au fost transferate în DORIS, urmând o procedură dezvoltată de echipa DORIS și aplicată atât de OP, cât și de echipa de suport DORIS.

3. Selecția Proiectelor

Pentru realizarea primului obiectiv al Programului (*Implementarea de măsuri integrate, efective și eficiente, adresate grupurilor vulnerabile de copii și tineri care se confruntă cu riscuri specifice, în vederea promovării incluziunii sociale*) și conform prevederilor Acordului de Program, OP a organizat și a lansat, în luna decembrie 2013, 3 apeluri pentru propuneri de proiecte: un apel numit LOCAL – schema de granturi mici, axat pe proiecte dezvoltate la nivel local/ comunitar, în comunități cu procent ridicat de romi și două apeluri numite SINERGII PENTRU VIITOR, unul axat pe copii aflați în situații de risc, iar celălalt pe tineri în situații de risc.

1. Apelul LOCAL a fost lansat pe data de 10 decembrie 2013, iar temenul limită a fost 7 martie 2014. Din suma alocată apelului (6.352.941 de euro) s-a estimat finanțarea a aproximativ 40 de proiecte.

LOCAL se adresează nevoilor specifice ale romilor, prin sprijinirea măsurilor care vizează copii și tineri aflați în situație de risc și care locuiesc în zone rurale sau mici zone urbane cu o populație importantă de romi. Se pune accentual pe măsuri pentru îmbunătățirea accesului acestora la educație formală și non-formală. În cadrul acestui apel, proiectele vor elabora măsuri care să vizeze accesul la educație formală, educație non-formală, educație parentală, instruire (profesională), ocuparea forței de muncă, incluziune socială etc.

Nivelul de interes pentru acest apel a fost foarte ridicat. OP a primit, în total, 148 de aplicații (față de 40 de proiecte estimate a fi aprobate, corespunzător fondurilor disponibile), din care 108 au fost declarate eligibile. În final, OP a aprobat 37 de proiecte, iar alte 12 au fost plasate pe lista de rezervă dar, la finalul perioadei de contractare, numai pentru 37 de proiecte (din ambele liste) s-au semnat contractele și a început implementarea proiectelor (încă unul a semnat contractul și apoi l-a anulat).

Numai două dintre aplicațiile primite în cadrul apelului LOCAL au fost depuse în parteneriat cu entități din Statele donatoare (ambele cu parteneri din Norvegia), dar niciuna dintre aceste aplicații nu a îndeplinit toate criteriile pentru a fi contractată.

Conform celor prezentate în capitolul 3.3 al raportului, proiectele finanțate în cadrul apelului LOCAL vor asigura îndeplinirea tuturor indicatorilor de rezultat aferenți incluziunii romilor și vor contribui în mod consistent la îndeplinirea celorlalți indicatori de rezultat aferenți primului obiectiv al Programului (*Implementarea de măsuri integrate, efective și eficiente, adresate grupurilor vulnerabile de copii și tineri care se confruntă cu riscuri specifice, în vederea promovării incluziunii sociale*).

Apelurile **SINERGII PENTRU VIITOR** sprijină proiecte mari, dezvoltate la nivel județean/municipal, regional sau național, pentru un număr mare de beneficiari, inclusiv romi, care trăiesc într-un mediu multicultural și se confruntă cu marginalizarea și, uneori, cu discriminarea. Termenul limită a fost 17 martie 2014, pentru ambele apeluri.

2. Apelul SINERGII PENTRU VIITOR - copii în situații de risc a fost lansat la data de 18 decembrie 2013, pentru finanțarea de proiecte mari, care abordează probleme identificate la nivel județean/municipal, regional sau național. Pentru acest apel a fost alocată suma de 8.057.059 de euro. Apelul este orientat spre proiecte care propun măsuri care vizează sprijinirea accesului la educație formală și non-formală pentru copiii aflați în situații de risc. Spre exemplu: înființarea de servicii educaționale complementare celor din sistemul educațional; campanii de informare și educare pentru creșterea conștientizării privind necesitatea educației; servicii specifice de suport pentru copii și familiile acestora, care să faciliteze o mai bună integrare socială; sesiuni de instruire pentru profesioniștii/personalul care lucrează cu copii în situații de risc.

Nivelul de interes pentru acest apel a fost ridicat. OP a primit, în total, 91 de aplicații (față de aproximativ 19 proiecte estimate a fi aprobate, corespunzător fondurilor disponibile). Un mare număr dintre aplicații (60) au fost retrase de PP sau respinse de OP în urma evaluării formale și doar 30 dintre acestea au fost propuse pentru evaluarea de conținut. În final, OP a aprobat toate cele 17 proiecte care au îndeplinit toate criteriile pentru aprobare și, în luna decembrie, a început procedura de contractare. Până la finele anului 2014, un singur proiect a fost contractat și i s-a plătit avansul (252.285,74 lei, echivalentul a 57.071,77 euro).

Numai 5 dintre aplicațiile primite în cadrul acestui apel au fost depuse în parteneriat cu entități din Statele donatoare (4 din Norvegia și unul din Islanda), dar numai una dintre aceste aplicații a fost propusă pentru aprobare (elaborată în parteneriat cu InterCultural din Islanda).

3. Apelul SINERGII PENTRU VIITOR – tineri în situații de risc a fost lansat la data de 18 decembrie 2013, pentru finanțarea de proiecte mari, care abordează probleme identificate la nivel județean/municipal, regional sau național. Pentru acest apel a fost alocată suma de 6.590.000 de euro. Apelul este orientat spre proiecte care propun măsuri de sprijin pentru tinerii în situații de risc, axate pe măsuri pentru îmbunătățirea integrării sociale și profesionale a acestora. Spre exemplu: servicii pentru sporirea accesului la educație formală și non-formală; servicii de suport pentru tinerii care se confruntă cu probleme specifice și pentru familiile acestora; programe de instruire pentru îmbunătățirea abilităților și competențelor necesare pe piața muncii etc.

Nivelul de interes pentru acest apel a fost, de asemenea, ridicat. OP a primit, în total, 79 de aplicații (față de aproximativ 16 proiecte estimate a fi aprobate, corespunzător fondurilor disponibile). Și în acest caz, un număr ridicat de aplicații (52) au fost retrase de PP sau respinse de OP în cursul evaluării formale, doar 27 dintre acestea fiind propuse pentru evaluarea de conținut. În final, OP a aprobat 16 proiecte și a plasat alte 3 pe o listă de rezervă. Până la finele anului 2014, numai unul dintre proiectele aprobate a fost contractat și i s-a plătit avansul (397.699,31 lei, echivalentul a 89.967,04 euro).

Numai 3 dintre aplicațiile primite în cadrul acestui apel au fost depuse în parteneriat cu entități din Statele donatoare (două din Norvegia și unul din Islanda), dar numai una dintre aceste aplicații a fost propusă pentru aprobare (elaborată în parteneriat cu Romers Rettigheter - Norvegia).

OP estimează că, împreună cu cele implementate în cadrul apelului Local, proiectele finanțate în cadrul apelurilor Sinergii vor asigura îndeplinirea tuturor indicatorilor de rezultat aferenți primului obiectiv al Programului (*Implementarea de măsuri integrate, efective și eficiente, adresate grupurilor vulnerabile de copii și tineri care se confruntă cu riscuri specifice, în vederea promovării incluziunii sociale*). Astfel, în acest moment, OP estimează că nu există riscuri privind îndeplinirea rezultatelor programului în acest domeniu.

Pentru realizarea celui de al doilea obiectiv al Programului (*Dezvoltarea de inițiative menite să reducă inegalitățile și să îmbunătățească măsurile de combatere a discriminării grupurilor vulnerabile la excluziune socială și economică, măsuri inițiate, în colaborare, de autorități locale și regionale, împreună cu actori din mediul privat și din societatea civilă*) și conform prevederilor Acordului de Program, OP a lansat, pe data de 17 martie 2014, cel de al patrulea apel, numit **COERENT**.

4. Apelul COHERENT vizează stimularea cooperării dintre entitățile publice și private (inclusiv non-profit) și stimularea măsurilor orientate spre îmbunătățirea accesului la servicii publice, instruire, activități de rețea, precum și participarea largă a societății civile în procesul de luare a deciziilor. Termenul limită pentru acest apel a fost 19 mai 2014.

Nivelul de interes pentru acest apel a fost, de asemenea, ridicat. OP a primit, în total, 100 de aplicații (față de aproximativ 25 de proiecte estimate a fi aprobate, corespunzător fondurilor disponibile). 36 dintre aplicații au fost retrase de PP sau respinse de OP în cursul evaluării formale, celelalte 64 fiind propuse pentru evaluarea de conținut. Procesul de selecție a aplicațiilor primite nu era finalizat la sfârșitul anului 2014.

9 dintre aplicațiile primite în cadrul apelului Coerent au fost depuse în parteneriat cu entități din statele donatoare (5 entități din Norvegia și 3 entități din Islanda – o entitate din Islanda este partener în două proiecte). 3 dintre acestea sunt propuse spre aprobare de către Comitetul de Selecție (una elaborată în parteneriat cu The Faculty of Humanities, Social Sciences and Education, University of Tromsø, The Arctic University din Norvegia, una elaborată în parteneriat cu FRAMBU – Centrul de Resurse pentru Boli Rare Norvegia și una elaborată în parteneriat cu The InterCultural Islanda).

OP estimează că, împreună cu proiectul pre-definit, proiectele finanțate în cadrul apelului Coerent vor asigura îndeplinirea tuturor indicatorilor de rezultat aferenți celui de al doilea obiectiv al Programului (*Dezvoltarea de inițiative menite să reducă inegalitățile și să îmbunătățească măsurile de combatere a discriminării grupurilor vulnerabile la excluziune socială și economică, măsuri inițiate, în colaborare, de autorități locale și regionale, împreună cu actori din mediul privat și din societatea civilă*). Astfel, în acest moment OP estimează că nu există riscuri privind îndeplinirea rezultatelor programului în acest domeniu.

Tabelul 1. Situația selectării și contractării proiectelor la sfârșitul anului 2014

	Local	Sinergii pentru viitor - copii	Sinergii pentru viitor - tineri	Coerent	TOTAL
Sumă alocată	€6.352.941	€8.057.059	€6.590.000	€6.723.304 (fără proiectul pre-definit)	27.723.306
Grant maxim	€40.000-200.000	€200.000-600.000	€200.000-600.000	€100.000-300.000	-
Rata grantului	100% pentru entități publice	90% pentru ONGuri și 100% pentru entități publice	90% pentru ONGuri și 100% pentru entități publice	90% pentru ONGuri și 100% pentru entități publice	-
Data lansării	10/12/2013	18/12/2013	18/12/2013	17/03/2014	-
Termen limită	07/03/2014	17/03/2014	17/03/2014	19/05/2014	-
Număr de aplicații	148	91	79	100	418
Număr de proiecte respinse la evaluarea formală	40	60 +1 retras de PP	49 +1 primit după termenul limită +2 retrase de PP	32 +1 primit după termenul limită +3 retrase de PP	189
Număr de proiecte pentru evaluare de birou	108	30	27	64	229
Număr de proiecte în conformitate cu criteriile de finanțare	68	20	21	53	162
Număr de proiecte pentru verificare în teren	36	20	21	0	77
Număr de proiecte pentru evaluare tehnică	18	7	2	0	27
Număr de proiecte respinse de CS	6	3	2	-	-
Număr de proiecte	27	8	4	-	-

respinse pentru neîndeplinirea criteriilor specifice					
Număr de proiecte respinse pentru neîntreținerea numărului minim de puncte necesar (6.5)	18	2	2	-	-
Număr de proiecte aprobate	37	17	16	-	-
Număr de proiecte pe lista de rezervă	12	0	3	-	-
Număr de proiecte contractate	38	1	1	-	-
Număr de proiecte contractate din lista de proiecte aprobate	30	1	1	-	-
Număr de proiecte contractate din lista de rezervă	8	-	-	-	-
Număr de proiecte contractate și anulate (din cele contractate menționate mai sus)	1	-	-	-	-

Numărul mare de aplicații, în special la nivelul schemei de granturi mici, a arătat un interes real al Promotorilor de Proiect pentru oportunitățile de finanțare oferite de program, la acel moment.

Insuficienta maturitate a proiectelor, slaba sustenabilitate și supraestimarea costurilor au reprezentat principalele motive de respingere a proiectelor. Condițiile stricte legate de sustenabilitatea proiectelor atunci când sunt avute în vedere investiții și faptul că majoritatea proiectelor au fost elaborate de consultanți, care nu au furnizat Promotorilor de Proiect, încă de la început, informații suficiente și clare privind condițiile de finanțare au condus la anularea contractelor și la retragerea proiectelor, în mai multe cazuri.

De asemenea, relativa suprapunere între obiective, grupuri țintă sau activități eligibile în cadrul apelurilor programului și apeluri deschise în aceeași perioadă în cadrul altor programe (inclusiv Fondul ONG, Fondurile Elvețiene, FSE etc.) au făcut posibil pentru unii PP (în special ONGuri) să depună același proiect sau proiecte similare în cadrul acestor apeluri sau să fie implicați ca și parteneri, iar această diversitate de oferte de fonduri a determinat, în unele cazuri, retragerea proiectelor selectate în cadrul Programului RO10, în favoarea unui proiect deja aprobat în cadrul altui program, cu condiții de sustenabilitate mai ușoare și durată de implementare mai lungă.

În afară de suma rămasă în cadrul apelului LOCAL, OP estimează necesitatea de a realoca fonduri de la cele două apeluri SINERGII PENTRU VIITOR, rămase nealocate, în total aproximativ 1.500.000 de euro, către ultimul apel COERENT, unde bazinul de proiecte cu potențial ridicat de a primi finanțare este destul de mare (aproximativ 35-37 de proiecte).

Numărul total de proiecte care vor fi finanțate este estimat la 105.

4. Progresul relațiilor bilaterale

OP a întâmpinat serioase dificultăți în implementarea Planului pentru utilizarea Fondului pentru Relații Bilaterale, aprobat de FMC în ianuarie 2014.

Din cauza interesului scăzut al entităților din Statele donatoare de a participa la astfel de evenimente (în pofida eforturilor de comunicare depuse de OP, inclusiv corespondență directă cu ONGuri și alte entități relevante din Statele donatoare, care acționează în ariile programului), a fost organizat doar un seminar de identificare de parteneri (în mai 2014), din cele 3 planificate, cu participarea a 5 entități din Statele donatoare: Norwegian Helsinki Committee, Icelandic Human Rights Centre, Child Safety House (Iceland), Intercultural Iceland and Norwegian Association for Adult Learning. Deși participarea entităților din Statele donatoare a fost redusă, evenimentul a stârnit interesul a peste 35 de entități din România, (publice și private), iar rezultatele întâlnirii au fost vizibile, 3 din cele 5 entități din Statele donatoare prezente depunând proiecte în parteneriat cu organizații din România, la următorul apel pentru propuneri de proiecte (Coerent).

În total, la cele 4 apeluri pentru propuneri lansate în cadrul Programului, din cele 418 aplicații primite, 19 (aprox. 4,5%) au fost depuse în parteneriat cu entități din Statele donatoare. Două dintre aceste aplicații au fost elaborate cu finanțare asigurată de OP, iar 5 au fost depuse în parteneriat cu entități din Statele donatoare care au participat la seminarul de identificare de parteneri de la București, din luna mai 2014 (o entitate din Islanda este partener în 3 aplicații).

Interesul entităților din România și al entităților din Statele donatoare pentru finanțarea pusă la dispoziție de către OP în cadrul Măsurii (a), începând cu luna decembrie 2013, a fost, de asemenea, foarte scăzut. OP a primit doar 5 aplicații pentru finanțare și, deși 4 dintre ele au fost aprobate, numai 2 beneficiari au solicitat rambursarea costurilor pentru activitățile bilaterale. Astfel, din suma de 120.000 de euro pusă la dispoziție de OP în cadrul apelului pentru Măsura (a), închis în aprilie 2014, au fost efectiv cheltuiți doar aprox. 4.850 de euro.

Din cauza progresului slab în implementarea Planului pentru utilizarea Fondului pentru Relații Bilaterale, după discutarea situației cu CoE și FMO în cadrul Comitetului de Cooperare (CC) și în cadrul ședințelor Comitetului de Selecție (CS) organizate în cursul anului 2014, OP a revizuit Planul, care a fost transmis la FMO și aprobat în decembrie 2014. Noua versiune a planului ia în considerare și suplimentarea fondurilor programului și realocă fondurile necheltuite de la Măsura (a) la Măsura (b). Chiar și așa, având în vedere experiența anterioară, OP ia în considerare un risc ridicat de a nu putea cheltui cei 100.000 de euro alocați pentru finanțare în cadrul Măsurii (b). Pentru a reduce acest risc, OP a început să promoveze și să organizeze consultări cu PP privind documentele apelului pentru Măsura (b), pentru a-l adapta la nevoile și așteptările potențialilor beneficiari.

În ceea ce privește progresul în realizarea țintelor programului în domeniul relațiilor bilaterale, situația este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori de parteneriat în proiecte	Țintă	Realizat
1	Număr de proiecte aprobate, elaborate și/sau implementate în parteneriat cu o entitate dintr-un Stat donator	20	2*
2	Număr de entități din Statele donatoare implicate în activități comune cu PP din România în cursul pregătirii și/sau implementării proiectului (activități finanțate din bugetul pentru activități bilaterale al Programului)	15	2**
3	Procentul PP implicați în activități comune cu entități din Statele Donatoare în cursul pregătirii și implementării proiectelor, activități finanțate prin bugetul pentru activități bilaterale al Programului (din total PP care au primit fonduri)	80%	4,8%***

** un proiect aprobat în cadrul apelului Sinergii pentru viitor – copii în situații de risc și un proiect aprobat în cadrul apelului Sinergii pentru viitor – tineri în situații de risc*

*** cele două entități care au primit finanțare pentru elaborarea proiectului (Măsura a)*

**** cele două entități care au primit finanțare pentru elaborarea proiectului, din cele 42 de entități care au primit fonduri pentru elaborarea proiectelor (2) sau pentru implementarea proiectului (cele 40 de proiecte contractate)*

5. Acțiuni complementare

În 2014, OP a utilizat fondurile pentru acțiuni complementare în scopul dezvoltării/întăririi cooperării și pentru împărtășirea cunoștințelor și a experienței cu alți actori relevanți pentru implementarea programului, cum ar fi: CoE, ca partener de program din partea donatorilor, entități relevante din Statele donatoare, alți OP din România, evaluatori de proiecte, potențiali PP și PP cu proiecte aprobate. Pentru facilitarea transferului de cunoștințe, experiență și bune practici în ariile programului, pe parcursul anului 2014 reprezentanții OP au participat la 3 evenimente organizate cu/ de către Consiliul European (CoE). O vizită de studii la sediul CoE a fost organizată în luna aprilie, având drept scop familiarizarea specialiștilor OP cu rolul și responsabilitățile CoE și pentru a găsi cele mai bune căi de cooperare în implementarea programului, beneficiind de expertiza CoE. Mai târziu, în lunile octombrie și noiembrie, specialiștii ai OP au participat la două conferințe organizate de CoE și axate pe educație incluzivă (conferința “Educația incluzivă în practică”, organizată la Zagreb, Croația) și pe democrație (“Forumul Mondial al Democrației”, la Strasbourg, Franța).

Pentru întărirea relațiilor bilaterale între România și Norvegia și pentru a găsi căi de colaborare în ariile programului, OP a organizat o vizită de studii, în luna mai, la Oslo, în Norvegia. În cursul vizitei, specialiștii OP au participat la întâlniri cu reprezentanți ai unor instituții cum ar fi: Direcția pentru Copii, Tineret și Familie din Norvegia, Direcția pentru Integrare și Diversitate din Norvegia, Primăria din Oslo, Centrul ProSentret, Comitetul Helsinki din Norvegia, Asociația Autorităților Locale și Regionale-KS din Norvegia, Asociația pentru Educația Adulților din Norvegia, Centrul European Wergeland. Vizita a oferit OP oportunitatea de a se familiariza cu mediul instituțional din Norvegia, implicat în sprijinirea inițiativelor și măsurilor în beneficiul copiilor și tinerilor în situații de risc și care abordează problemele legate de incluziune socială și discriminare și de a discuta despre posibila colaborare în cursul implementării programului.

Pentru a împărtăși cunoștințele și experiența în implementarea Granturilor SEE 2009-2014 precum și pentru a stimula sinergia între programele finanțate prin Granturile SEE, OP a organizat, în luna noiembrie, o întâlnire cu alți OP din România. Întâlnirea, care a durat două zile, a fost o bună oportunitate pentru specialiștii OP să poarte un dialog util, într-un mediu prietenos, pe probleme cum ar fi: mijloacele limitate de contractare a echipelor de proiect atunci când PP este o autoritate publică, înregistrarea și declararea costurilor pentru amortizarea echipamentelor (atât la nivel de proiect, cât și la nivel de program), prevederea cofinanțării ONGurilor și modurile de documentare a acesteia, monitorizarea tehnică, verificarea cererilor de plată și legăturile și linia de demarcație a acestora, verificarea achizițiilor în cadrul proiectelor – ne-eligibilitate vs nereguli, bilanțul plății finale, dar și privind posibile sinergii sau suprapuneri între programe (cum să fie evitate în viitor), procesul de comunicare și activitățile bilaterale în cadrul programului etc. Pe lângă specialiștii OP, la seminar au fost prezenți reprezentanți ai Ambasadei Norvegiei, ai Punctului Național de Contact, ai Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile, ai Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Varstnice, ai Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției și ai Deloitte, care au împărtășit problemele, experiențele și preocupările lor.

De asemenea, după ce OP a contractat o firmă de evaluare independentă, a fost organizată o întâlnire cu evaluatorii independenți. Întâlnirea s-a axat pe schimbul de informații și experiență între evaluatori și specialiștii OP privind evaluarea proiectelor. Scopul a fost acela de a împărtăși experiența în evaluarea proiectelor integrate și a metodelor de a reduce subiectivitatea și de a spori obiectivitatea în procesul de evaluare.

Pentru întărirea cooperării cu și între PP, OP a acționat în două direcții. În faza de pregătire, pentru calibrarea și designul apelurilor pentru propuneri de proiect, OP a organizat întâlniri de consultare cu ONGuri și alte entități relevante, legate de subiectul apelurilor. În anul 2014, o astfel de consultare a fost organizată în luna februarie, pentru pregătirea apelului Coerent. Sesiunea de consultări s-a adresat reprezentanților principalelor ONGuri care operează în domeniul drepturilor omului, anti-discriminării și protecției minorităților și a dezbătut documentele specifice ale apelului Coerent. Printre alții, la întâlnire au participat reprezentanți ai Centrului Cultural pentru Romi "Amare Rromentza", ai Centrului Parteneriat pentru Egalitate (EPC), ai Uniunii Naționale a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA (UNOPA), Colegiului Național al Asistenților Sociali din România (CNASR) și Agenției pentru Dezvoltare Comunitară „Împreună”. În cursul întâlnirii, și ca rezultat important, participanții au convenit asupra bonusurilor ce vor fi acordate proiectelor care se adresează problematicii romilor în următorul apel, Coerent.

După aprobarea și contractarea proiectelor, pentru a facilita împărtășirea experienței și a bunelor practici între Promotorii de Proiect, OP a organizat o primă întâlnire de rețea a PP cu proiecte în curs de implementare, finanțate în cadrul apelului Local. Reprezentanții PP au avut ocazia să discute și să găsească soluții pentru problemele similare cu care se confruntă deja în implementarea proiectelor și să găsească modalități de comunicare și colaborare pe parcursul implementării proiectelor. Astfel de întâlniri vor fi organizate pe toată perioada de implementare și pentru PP cu proiecte finanțate în cadrul altor apeluri ale Programului.

6. Monitorizarea

Primele contracte de finanțare a proiectelor fiind semnate în luna decembrie 2014 (cu excepția proiectului predefinit), activitățile de monitorizare efectuate în cursul perioadei de raportare s-au limitat la monitorizarea de birou.

Pentru anul 2015, OP a elaborat o primă schiță a planului de monitorizare în teren, conrespunzător formularului prezentat în propunerea de Program. În acest moment, Planul se referă doar la cele 40 de proiecte (inclusiv proiectul predefinit) contractate până la sfârșitul anului 2014. Estimăm ca prima vizită în teren să fie efectuată de supervizori, în cadrul primului apel LOCAL, în luna martie 2015, dacă până atunci se va semna un contract pentru această activitate.

Conform procedurii interne, celelalte proiecte vor fi supuse verificărilor în teren, de către ofițerii de proiecte, după utilizarea completă a avansului plătit (probabil în septembrie 2015). Alți specialiști ai FRDS (de ex. ofițerii de verificare a cererilor de plată, expertul în achiziții, specialistul în RU etc.) pot însoți ofițerii de proiecte în cadrul vizitelor în teren.

La nivelul proiectului predefinit, deși au trecut 11 luni de la semnarea contractului, nu există niciun raport care să menționeze utilizarea fondurilor. La solicitarea Promotorului de Proiect, termenul limită pentru al treilea raport a fost stabilit la 15 februarie 2015.

La nivelul programului, progresul în atingerea rezultatelor așteptate este evaluat bi-anual, utilizând sistemul MIS, elaborat și actualizat pentru a include date referitoare la fiecare proiect depus în cadrul apelurilor programului și stadiul său de evaluare și/sau implementare.

La ultima întâlnire din anul 2014, membrii Comitetului de Cooperare, împreună cu reprezentantul FMO, au analizat progresul în implementarea programului și au discutat despre posibile ajustări (posibile realocări între apeluri și o mai mare implicare a CoE în activitățile bilaterale).

De asemenea, începând cu trimestrul al treilea al anului 2014, OP are întâlniri lunare de monitorizare a stadiului implementării programului cu reprezentanți ai Horváth & Partners și BalCon Consulting, firme selectate de FMO pentru monitorizarea Portofoliului de Proiecte ale Programului în România în cadrul Mecanismelor Financiare Norvegian și SEE 2009-2014, și raportează trimestrial, către Punctul Național de Contact, progresul atins în implementare.

7. Nevoia de ajustări

Pe baza progresului înregistrat în implementarea programului, OP consideră că o extindere a termenului limită de implementare a proiectelor este absolut necesar a fi luată în considerare de către Donatori. De asemenea, OP estimează că este necesară o realocare a fondurilor care nu au fost contractate de la primele trei apeluri, pentru ultimul apel, COERENT. Dacă valoarea proiectelor selectate va fi mai mică decât fondurile realocate, OP ia în considerare, de asemenea, opțiunea de a identifica un proiect predefinit care să fie implementat în termenul limită.

8. Managementul riscurilor

Toate riscurile identificate pe parcursul pregătirii propunerii de Program sunt în continuare luate în considerare de OP în implementarea programului. Cel considerat a avea un impact major în atingerea rezultatelor programului este riscul de eșec în finalizarea tuturor proiectelor finanțate, din cauza perioadei scurte de implementare. Așa cum am menționat mai sus, pentru reducerea acestui risc, OP a discutat cu părțile interesate relevante privind posibilitatea extinderii termenului limită pentru implementarea proiectelor finanțate și a luat unele decizii interne pentru a simplifica procesul de evaluare și contractare a proiectelor.

În plus față de riscurile identificate în propunerea de Program, pe parcursul implementării programului OP a identificat următoarele noi riscuri, care au fost incluse în anexa privind Evaluarea Riscurilor:

1. Interesul scăzut al potențialilor beneficiari în accesarea fondurilor aferente relațiilor bilaterale - Măsura (a). Încă de la lansarea apelului pentru Măsura (a), OP a identificat o anumită reticență a entităților din România și din Statele donatoare de a dezvolta parteneriate viitoare. Potențialii beneficiari s-au plans cu privire la dificultățile cu care se confruntă în identificarea de parteneri din Statele donatoare. Pentru OP a fost, de asemenea, foarte dificil să găsească entități din Statele donatoare interesate să participe la seminarul de identificare de parteneri. Odată închis apelul pentru Măsura (a), acest risc a devenit certitudine și a fost transferat la Măsura (b), unde alocarea de fonduri a fost sporită. Astfel, pe baza experienței anterioare (de la Măsura a), OP estimează că va fi, de asemenea, dificil să utilizeze toate fondurile alocate pentru această măsură, din cauza dificultăților pe care PP le întâmpină în găsirea partenerilor externi cu care să colaboreze pentru implementarea proiectelor. Pentru reducerea acestui risc, OP va informa PP referitor la această oportunitate, în cursul activităților complementare planificate (activități de rețea), îi va consulta cu privire la prevederile din Ghidul aplicantului (înainte de lansarea apelului) și va stabili o perioadă adecvată pentru primirea cererilor de finanțare.

2. Utilizarea parțială a fondurilor alocate proiectelor și imposibilitatea de a reutiliza fondurile rămase. OP consideră că, din cauza faptului că PP au supradimensionat bugetele și/sau nu au justificat în mod corespunzător cheltuielile proiectelor, precum și din cauza intervalului de timp scurt, rămas până la sfârșitul perioadei de implementare, există riscul dezangajării unui procent important din sumele contractate. Pentru reducerea acestui risc, înainte de contractarea proiectului, OP a făcut o analiză cuprinzătoare și obiectivă privind eligibilitatea cheltuielilor proiectului, față de activitățile și obiectivele proiectului, și va monitoriza îndeaproape proiectele în cursul implementării.

3. Blocarea sau întreruperea temporară a activității OP, din cauza lipsei de spațiu pentru sediu. Există riscul ca OP să i se ceară să părăsească sediul, deoarece clădirea a fost transferată către alte entități. Pentru reducerea acestui risc, OP a abordat deja SAIFI pentru alocarea unui alt sediu adecvat și a discutat cu Consiliul Director pentru a avea sprijinul acestuia în obținerea unui spațiu corespunzător.

9. Informare și publicitate

În conformitate cu obiectivele Planului de Comunicare al Programului și pentru a spori gradul de conștientizare a publicului larg privind Granturile SEE și Programul, OP a luat o serie de măsuri privind informarea și publicitatea, în cursul perioadei de raportare.

În prima parte a anului, măsurile privind informarea și publicitatea s-au axat pe promovarea apelurilor pentru propuneri de proiecte, lansate în cadrul Programului. În acest sens, apelurile Local, Sinergii pentru viitor - copii și tineri în situații de risc și Coerent au fost prezentate potențialilor Promotori de Proiect și publicului, prin intermediul a 12 **seminarii informative**. Seminariile au avut loc între 4 februarie și 2 aprilie 2014, în toate cele 8 regiuni ale României (București, Craiova, Iași, Timișoara, Alba-Iulia, Cluj-Napoca, Brăila, Zalău, Suceava), cu o audiență de 776 de participanți (reprezentanți ai potențialilor PP, ai mass-media etc.).

Web site-ul dedicat Programului a fost lansat pe data de 1 iunie 2014, cu versiuni în limbile română și engleză. Pagina web (www.granturi-corai.ro) este un canal de comunicare între OP și publicul larg și conține toate informațiile referitoare la Program, la apelurile pentru propuneri de proiecte, anunțuri, oportunități de angajare, știri și evenimente derulate de OP. Până la data de 31 decembrie, pagina web a Programului a fost vizitată de 3.748 de vizitatori unici.

Odată cu pagina web, au fost lansate și două **conturi social media** ale Programului (pe Facebook și Twitter), instrumente de comunicare care mențin o permanentă legătură între OP și publicul larg prin știri, actualizări, fotografiile ale evenimentelor OP și PP și anunțuri.

Anunțuri și comunicate de presă referitoare la lansarea apelurilor, extinderea termenului limită de depunere a proiectelor în cadrul apelurilor Local și Sinergii pentru viitor și suplimentarea sumelor aferente tuturor celor patru apeluri au fost, de asemenea, publicate în mass media (ziare cu acoperire națională) și online (pe diferite site-uri - www.frds.ro, www.eeagrants.org, www.eeagrants.ro, www.finantare.ro, www.fonduri-structurale.ro, www.stiriong.ro, www.rfi.ro).

Pentru informarea celor interesați, în aprilie 2014 OP a produs și imprimat un set de **materiale de informare și publicitate și obiecte promoționale**, cum ar fi pliante în limbile română și engleză, postere, roll-up-uri, mape, pixuri, calendare, agende și sacoșe din material textil.

De asemenea, prin corespondență și prin materiale online cum ar fi ghidurile Programului și scrisori de invitație, OP a informat cu privire la Program și la apelurile deschise pentru propuneri de proiecte toate grupurile țintă ale planului de comunicare.

La sfârșitul anului, OP a organizat, în București, 4 **seminarii de informare** pentru PP cu proiecte aprobate/contractate în cadrul Apelului Local. Evenimentele au avut loc în perioada 24 noiembrie - 17 decembrie, cu participarea a 101 persoane, reprezentând 37 de proiecte finanțate în cadrul Apelului Local și proiectul predefinit. Obiectivul seminariilor a fost acela de a familiariza PP/echipa de proiect cu regulile și condițiile de implementare a proiectelor în cadrul Programului.